

rettene burde kaldes „Bevis-Uimiddelbarheds-systemet“, ikke er gennemført i de bestaaende Rettslove for Lybssland. Dette System var som en Tanke foreslaaet i et tidligere tybss Udkast af 1872, saaledes som det oplyses paa flere Steder saavel i Regjeringens Motiver som i Processkommissionens Motiver; men man fandt sig i Lybssland dog ikke foranlediget til at gennemføre dette Bevis-Uimiddelbarhedsprincip. Man forlod det, og den bestaaende Rettsordning i Lybssland, der som bekendt er af særdeles nyt Datum, har sluttet sig til et desra forskjelligt Princip. Det er dette Bevis-Uimiddelbarheds-system, om hvilket man kan sige, at det behersker det foreliggende Lovforslag, og det Karakteristiske ved dette System tror jeg at kunne betegne saaledes, at det gaar ud paa at lægge den hele Procedure saaledes tilrette, at den tilsidst kulminerer i en sluttelig stor-Hovedforhandling, under hvilken Vidnerne personlig skulle møde for den dømmende Ret og krydsforhøres af Parterne umiddelbart før Sagen optages til Doms. For at gennemføre dette Princip har Lovudkastet truffet en Række af Bestemmelser; men ligeoverfor et Lovudkast, der har ikke mindre end 652 Paragrafer, føler jeg i høj Grad Nødvendigheden af at begrænse mine Udtalelser, og jeg skal derfor indskrænke mig til kun at omtale Landsretsproceduren og den sig til samme knyttende Højesteretsprocedure. Jeg vil saa meget bedre kunne indskrænke mig hertil, som Landsretsproceduren er Forslagets Normalprocedure. For at gennemføre Bevis-Uimiddelbarheds-systemet lægger efter Forslaget Proceduren for Landsretten Sagen saaledes tilrette, at Proceduren fordeles sig i 4 Grupper af Retssmøder. Naar jeg siger: 4 Grupper af Retssmøder, saa er det, fordi der efter Omstændighederne, efter Sagens Bestaafenhed og den Maade, hvorpaa den føres, kan i hver Gruppe falde eet eller flere Retssmøder. Naar jeg da for Fremtiden omtaler hver Gruppe som eet Retssmøde, sfer det kun for Kortheds Skyld. Den første Gruppe af disse Retssmøder vil jeg kalde Varselsmødet, den anden Beviskjendelsesmødet, den tredje Bevisbestutningsmødet og endelig den fjerde det store Hovedforhandlings-Møde. Sagen indledes paa den Maade, at Sagsøgeren til Retten indgiver et Klagekrift, og paa det tegner Retten Stævningen, i Modsværing til at under vor bestaaende Rettsforfatning skriver Parten selv sin Stævning. Der finder da en Skriftvevling Sted mellem Parterne, den saakaldte forberedende Skriftvevling, og naar den er tilende, afholdes Varselsmødet. Der kan i dette foresalde forskjellige Ting, som jeg for Kortheds Skyld skal forbigaa. Det er overhovedet kun min Mening at ville give en Skitse af Hovedtrækkene i Proceduren. Hovedhensigten med Varselsmødet er, om jeg har opfattet det rigtig, den, at afslutte den forberedende Skriftvevling, om hvis Betydning jeg strax skal tillade mig at sige et Par Ord. Naar Varselsmødet er tilende, kommer

der en ny Skriftvevling mellem Parterne, og denne kaldes Sagsfremstillingen. Det er denne Skriftvevling, som i Virkeligheden er den gjældende, og naar den er kommen frem, har den forberedende Skriftvevling udspillet sin Rolle og kan nu gerne tilintetgjøres. Det hedder herom med Henhyn til den forberedende Skriftvevling i Motiverne Side 80 — jeg indskyder her den Bemærkning, at, naar jeg herefter nævner Motiverne, mener jeg Processkommissionens Motiver — „at Skriftforberedelsen kun har til Hensigt at underrette Modparten om, hvad man har iende at gjøre gjældende, og forsaavidt kan det siges, at den egentlig kun sigter til at forberede enhver især af Parterne til at affatte hans Sags Fremstilling,“ og lidt længere nede paa Siden hedder det fremdeles: „Den — den forberedende Skriftvevling — er forsaavidt at ligne ved en regelbunden Brevvevling mellem Parterne, der gaar forud for den egentlige Rettergang“, og fremdeles hedder det om denne Skriftvevling Side 81: „Skriftforberedelsens Rolle er udspillet, naar Sagsfremstillingerne foreligge enten uforandrede eller med Ændringer i Genhold til § 167; fra det Dieblit af kan Skriftforberedelsen gerne tilintetgjøres; thi den bruges ikke mere, og dens Indhold er ligegyldigt for Sagens videre Behandling“. Jeg nævnte, at der efter Varselsmødet paafulgte en Skriftvevling mellem Parterne, hvilken Skriftvevling kaldes Sagsfremstillingerne. Hensigten med denne er at forberede det næste Møde, Beviskjendelsesmødet; men det er at bemærke, at Retten, forinden Beviskjendelsesmødet finder Sted, skal eller ialtsald kan gjøre sig bekendt med Sagsfremstillingerne, for gennem disse at danne sig en foreløbig Mening om Sagen. Det hedder herom i Motiverne Side 79: „Forskjellige fra de i §§ 159, 162 og 163 omhandlede Skrifter — det er den foreløbige Skriftvevling —, der kun ere bestemte til at underrette Parterne indbyrdes om det, enhver af dem agter at fremsføre, men ikke ere beregnede paa at tjene til Rettens Belæring, ere Sagsfremstillingerne, som skulle paa engang tjene til Grundlag for den mundtlige Forhandling og tillige meddele Retten den fornødne foreløbige Oplysning om Sagen.“ Det hedder i samme Mand i Motiverne Side 82 om Sagsfremstillingerne: „De tjene selvølgelig ogsaa til at give Retten et foreløbigt og almindeligt Begreb om Sagens Indhold“, naar denne Skriftvevling er endt, kommer Beviskjendelsesmødet. I dette — jeg burde have nævnt, at ved Sagsfremstillingerne fremlægge Parterne tillige saadanne Bevisdokumenter, som de maatte være i Besiddelse af til Sagens Fremstilling — finder en mundtlig Forhandling af Sagen Sted, og under den fremstille Parterne Sagen efter dens hele Sammenhæng og kunne tilbyde, hvilke Beviser de andrage paa at faae Tilbedelse til at føre, for senere at dokumentere, at deres faktiskke Paaastande forholde sig saaledes, som